

Jean-Michel Groult

MOES- TUINIËREN IN POTTEN EN BAKKEN

**Groente, fruit en kruiden kweken,
ook voor je balkon**

FORTE GROEN

Inhoud

POTCULTUUR: DE BASICS . . 7

Basisinformatie	8
Tuingereedschap	10
De juiste container	12
Moestuinbak	14
De aarde	16
Meststoffen	18
Water geven	20
Automatisch bewateringssysteem	22
Elk balkon is anders	24

AAN DE SLAG 27

Groentegewassen aanplanten	28
Fruitboompjes aanplanten	30
Zaaien	32
De juiste verzorging	34
Fruitboompjes opnieuw potten	36
Er kan altijd een beetje meer bij	38
Problemen voorkomen	40

GROENTE 43

Aardappel	44
Andijvie	46
Aubergine	48
Boerenkool en palmkool	50
Boon	52
Courgette	54
Erwt	56
Komkommer	58
Kropsla	60
Paprika en andere pepers	62
Pompoen	64
Prei	66
Radijs	68
Rode biet	70
Sla	72

Snijbiet	74
Spinazie	76
Tomaat	78
Veldsla	80
Wortel	82
Hydrocultuur	84
De beste gewassen voor hydrocultuur	86

FRUIT 89

Aardbei	90
Appel	92
Blauwe, rode en veenbes	94
Braam	96
Citrusvrucht	98
Druif	100
Exotisch fruit	102
Framboos	104
Goudbes	106
Kers	108
Kiwibes	110
Meloen	112
Olijf	114
Peer	116
Perzik	118
Pruim	120
Vijg	122
Watermeloen	124
Zwarte bes	126
Nog meer bessen	128

KRUIDEN 131

Kruiden voor één seizoen	132
De beste kruiden voor één seizoen	134
Meerjarige kruiden	136
De beste meerjarige kruiden	138
Heesterachtige kruiden	140
Register	142

Potcultuur: de basics

Als je lekker wilt eten, moet je er wel iets voor doen!
Maar zelf groente of fruit kweken is gelukkig helemaal
niet moeilijk, zolang je maar kiest voor geschikte
gewassen en enigszins beslagen ten ijs komt.

Basisinformatie

Een groente- of fruitgewas in een container stelt andere eisen dan een gewone sierplant in een bloempot, want het steekt al zijn kracht in de opbrengst. Zorg dus dat je planten alles krijgen wat ze nodig hebben.

Water: geschenk uit de hemel

Regenwater is natuurlijk ideaal voor je plantjes. Het is beter dan leidingwater en bovendien helemaal gratis. Maar regenwater alleen is niet voldoende, want de waterbehoefte van een potplant ligt beduidend hoger. Vooral groentegewassen zijn erg dorstig; een fruitboompje heeft ongeveer evenveel water nodig als een sierheester in een container. Zorg in elk geval voor een goede planning voor water geven, of je nu handmatig water geeft of een automatisch bewateringssysteem gebruikt (zie blz. 20-23).

Aarde: de grondslag voor alles

Planten in bakken, potten en kuipen zijn volledig afhankelijk van de voeding in de aarde. En groentegewassen zijn wat betreft voeding bijzonder veel-eisend. Hun wortelgestel is in vergelijking met dat van een sierplant veel groter en de wortels hebben daarom veel ruimte nodig wil de plant gedijen. Soms kun je een geringe wortelruimte compenseren met een hogere dosis meststoffen. Aan de andere kant zijn er ook groentegewassen die tevreden zijn met voldoende water en meststof.

Licht: aanpassen

Op een balkon heb je meestal maar een deel van de dag zon en dus zul je je aan de lichtomstandigheden moeten aanpassen. Maar zelfs op een balkon op het noorden, waar je nooit een zonnestraaltje te zien krijgt, kun je nog wel iets oogsten. Uiteraard is de keuze daar vrij beperkt – tomaten zul je er bijvoorbeeld niet kunnen houden. Bij een muur op het zuiden, die het zonlicht weerkaatst, zul je daarentegen warmtegevoelige planten, zoals sla, tegen de hitte moeten beschermen. Op de plekken tussen die twee extremen is vrijwel alles mogelijk!

ENKELE VAKTERMEN

Halfschaduw – 's zomers heb je hier ongeveer drie uur zon, 's winters minder. Voor veel soorten groente is dat voldoende, maar niet voor allemaal.

Potgrond (= substraat) is in zakken verkrijgbaar in het tuincentrum. De kwaliteit varieert per fabrikant – bekibbel liever niet op potgrond, want vaak moet je dat later bekopen.

Waterverzadiging – voorkom dit door middel van drainagegaten in de container en een luchtig substraat dat niet te veel water vasthoudt. De meeste groente- en fruitgewassen verdragen geen natte voeten en kunnen zelfs verdrinken.

De juiste container

De keuze voor een specifieke pot, kuip of plantenbak voor je groente en fruit is niet altijd alleen maar een kwestie van smaak. De ene container is namelijk geschikter dan de andere.

COMPROMISSEN SLUITEN

Materiaal: maakt niet uit

Het materiaal waarvan de container is gemaakt – kunststof, kunsthars, hout of terracotta – is van ondergeschikt belang: je zult altijd water moeten geven. Kunststof potten zijn licht van gewicht en relatief goedkoop. Bovendien gedijen veel groentesoorten er goed in. Ze waaien echter wel vrij gemakkelijk om. Zorg dat er voldoende drainagegaten in de pot zitten, zodat overtollig water kan wegglopen. Gebruik liever geen ongesuurde terracotta potten. Het vocht verdampst daarin snel en bij warm weer hebben de planten daardoor te lijden.

Model: hangt af van de plant

De meeste groentegewassen hebben geen diepe container nodig. Radijs heeft bijvoorbeeld genoeg aan een laag aarde van 7 cm, slaplantjes 15 cm en tomatenplanten 40 cm. De omvang van de container is hier belangrijker. Fruitboompjes willen daarentegen graag met hun wortels de diepte in – geef ze dus een pot van minstens 50 cm hoog; die mag vrij smal zijn. Kortom, op balkon of terras heb je de ene keer een grote container nodig, de andere keer een kleine, soms een wijde en soms een smalle.

Grootte: aanzienlijk!

De groenteoogst is nog nooit mislukt door een te grote container, wel vaak door een te kleine. Gebruik daarom altijd een zo groot mogelijke pot. Bedenk wel dat je dan ook meer zakken aarde uit het tuincentrum moet (laten) aanrukken.

Upcycling: goed idee!

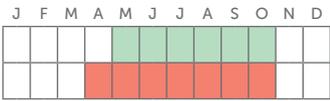
Vind je het leuk om zelf dingen te maken? Dan hoef je niet eens een bloempot te kopen. Bekleed bijvoorbeeld een leeg fruitkistje met zwarte tuinfolie en prik daarin een paar drainagegaten. Je kunt daarvoor ook prima de zak gebruiken waarin de potgrond zat. Je zult versteld staan van wat er allemaal in zo'n kistje kan groeien! Maar pas op, want mogelijk is het kistje niet sterk genoeg om het met aarde erin op te tillen.

Drainagegaten: hier met die boor!

Er zijn bloempotten die zijn uitgerust met een klein waterreservoir. De drainagegaten zijn hierbij enigszins verdekt aangebracht, maar het overtollige water kan wel degelijk gemakkelijk wegglopen. Als er geen drainagegaten in de container zitten, zul je die zelf moeten aanbrengen. Boor drie tot vijf gaten in de bodem van de bloempot. Een algemene richtlijn is dat een pot met een inhoud van 25 liter vijf gaten van 10 mm doorsnee nodig heeft.

Radijs

Moeiteloos, razendsnel en goedkoop – dat is een goede omschrijving van zelf gekweekte radijsjes. Bovendien heb je de keus uit allerlei soorten die je nooit zult tegenkomen op de groenteafdeling van de supermarkt.

★★☀️☁️💧🕒 1 MAAND

RAZENDSNEL

1. Strooi de zaadjes in een gleuf van 2 cm diep. Eén zaadje per cm is voldoende. Een zaadstrooier kan van pas komen – dan komen de zaadjes niet te dicht bij elkaar te liggen.

2. Bedek de zaadjes met een dun laagje (5 mm) fijn substraat. Markeer deze rij als je nog andere gewassen in dezelfde container gaat planten of zaaien.

3. Giet voorzichtig water over het substraat, zodat de zaadjes niet wegspoelen. Houd het substraat constant vochtig totdat de zaadjes na enkele dagen ontkiemen.

4. Je kunt de radijsjes zien groeien! Dun de plantjes uit zodra ze elkaar gaan raken, anders belemmeren ze elkaars groei.

5. Je kunt gaan oogsten wanneer de radijsjes 2 cm doorsnee zijn. Geef ze tot die tijd regelmatig water.

GOED OM TE WETEN

- Ronde rassen doen het in potcultuur beter dan langwerpige soorten. Voor ronde radijsjes is een laag substraat van 7 cm al voldoende.
- Radijsjes zijn bijzonder ongecompliceerd, maar dat betekent niet dat je ze kunt verwaarlozen. Geef ze dus regelmatig water.
- Een doorsnee plantenbak levert je zo'n twee bosjes radijsjes op, mits ze niet te dicht op elkaar staan.

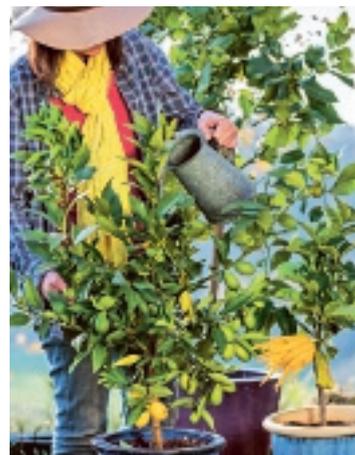
Citrusvrucht

CITROENEN, KUMQUATS, SINAASAPPELS, ENZ.

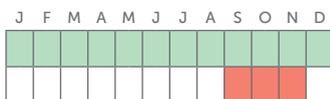
Citrusboompjes zijn van alle fruitsoorten het makkelijkst in potcultuur te kweken – zolang je maar tegemoetkomt aan hun twee basisbehoeften: water en mest.

1. De citrusvrucht moet zeer regelmatig worden bemest. Voeg om de twee weken specifieke vloeibare mest toe aan het gietwater.

2. Geef voldoende water. De grond in de pot mag nooit helemaal uitdrogen. Alleen aan het oppervlak mag de aarde droog aanvoelen.

★ PLANTEN OOGSTEN

3. Ververs de potgrond jaarlijks. Schraap oppervlakkig substraat los en vervang dat door verse grond. Voeg ook mest toe, bij voorkeur langwerkende.

4. Kort lange scheuten in, zodat het boompje compact blijft. Doe dit regelmatig, zodat de citrusboom niet van onderaf kaal wordt.

5. Schildluis ziet eruit als bruine schubben op de bladeren en scheuten. Veeg ze weg met 70% alcohol en spuit de plant in met een mengsel van raapzaadolie en water.

6. Oogst naar behoefte. Knip het fruit pas van de boom wanneer je het nodig hebt – het kan meerdere maanden aan de boom blijven hangen zonder aan kwaliteit te verliezen.

GOED OM TE WETEN

- Alleen de calamondin-sinaasappel vormt binnenshuis ook vruchten; die kun je gebruiken als kleine citroenen.
- Haal de citrusboom bij een temperatuur onder -3 °C naar binnen.
- Snoei de citrus flink terug als hij al zijn blad verliest; verpot hem daarna en geef hem water.
- Citrusplanten brengen, afhankelijk van de soort, per jaar 250-2000 g vruchten op.

Kruiden voor één seizoen

Eenjarige kruiden zijn een prima kennismaking met de potcultuur en een ideale aanvulling op je moestuintje. Deze sterk aromatische planten stellen weinig eisen.

1. Planten

De kuil in de aarde mag niet dieper zijn dan de hoogte van de wortelkluit. Wil je het kruid combineren met een andere plant, zorg dan voor een zo klein mogelijke kluit.

2. Aandrukken

Druk de wortelkluit voorzichtig in de grond, vooral als die droog is of erg los van structuur. Kortlevende kruiden, zoals basilicum, krijgen maar weinig wortels.

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D

■ PLANTEN ■ OOGSTEN

Locatie, waterbehoefte en oogsttijd variëren per kruid.

3. Water geven

Geef direct na de aanplant royaal water, want deze kruiden hebben snel last van watertekort. Houd de grond daarna gelijkmatig vochtig.

4. Oogsten

Oogst de scheuten en bladeren naar behoefte. Hoe vaker je oogst, hoe beter, want de plant veroudert snel. Tip: vries bladeren en stengels in als je ze niet meteen gebruikt. Standplaats, waterbehoefte en oogsttijd variëren per kruid.

5. Snoeien

Zodra de plant bloemknoppen krijgt, is de oogst voorbij. Snoei de plant terug tot 5 cm, zodat hij opnieuw kan uitlopen. Als het nog vroeg in het seizoen is, kun je dit misschien herhalen.

6. Continu oogsten

Zodra de plant verwelkt, kun je hem vervangen door een kruid voor het nieuwe seizoen. Peterselie en basilicum zijn bijvoorbeeld geschikt om afwisselend te kweken.

GOED OM TE WETEN

- Basilicum kun je planten van mei tot juli en peterselie van maart tot september. Ze kunnen ook goed samen in een pot.
- Gebruik de ruimte efficiënt: zet kortlevende kruiden bijvoorbeeld bij een fruitboompje in de pot.